

Avtorske kraje

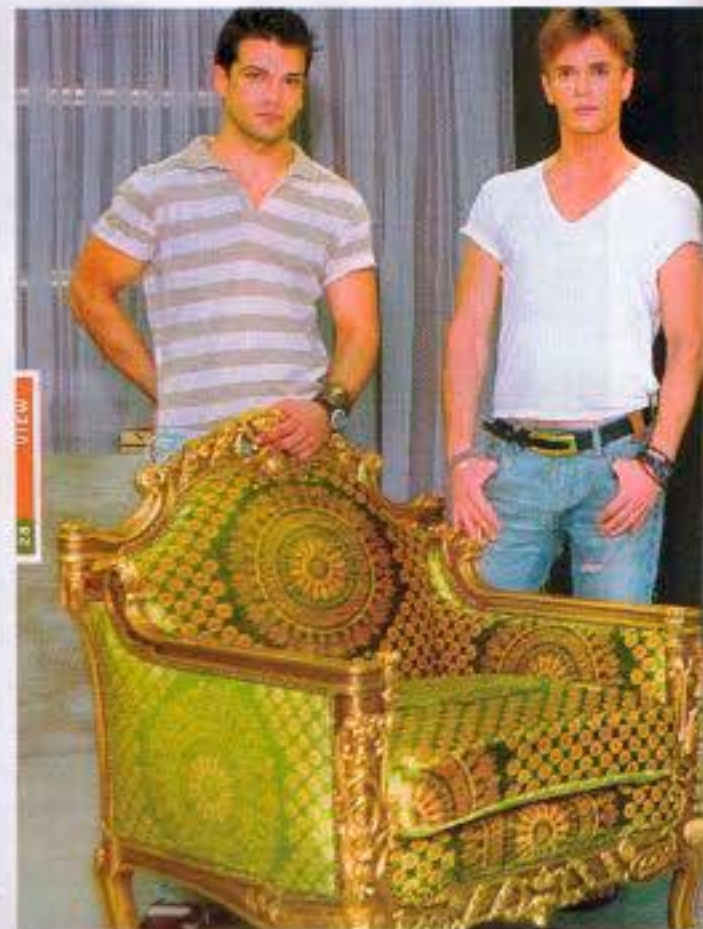
Na Cipru ni studia Draž

Urška in Tomaž Draž, ustvarjalca in lastnika slovenske blagovne znamke Pletenine Draž, sta odkrila, da jima štrene meša Tomaž Jastrobnik. Na Cipru ga v tandemu z Demosom Natarjem predstavljajo kot avtorja pletenin, vendar iz studia Draž sporočajo, da gre za posnemanje njihovih izvirnikov. Duo Natar/Yastrobnik, ki velja za velik modni potencial in vroče ime na modni sceni, vse očitke kategorično zavrača.

Piše: Klavdija Miko

Blagovna znamka Draž, ustanovljena leta 1994, je prepoznavno ime v slovenski modni industriji. Pod prsti Urške in Tomaža Draža je pletenina dobila drugačen pomen, razvila sta inovativna, urbana in modna oblačila. Njihova pomembna značilnost je, da uživajo sloves visoke kakovosti, so estetsko dodelana in zelo prepoznavna, kar pritegne kupce in česar se oprijemajo tudi posnemovalci. »Tomaža Jastrobnika poznam od leta 1994, ko je oblikoval za blagovno znamko Thaler, saj smo desetletje

vsak s svojimi kolekcijami sodelovali na modnih revijah. Nikdar se ni ukvarjal s pleteninami, bil pa je naš iskreni občudovalec; navsezadnje je leta 1998 v naših oblačilih s svojo fantovsko pevsko skupino nastopil na slovenskem izboru za evrovizijsko popevko,« pripoveduje Tomaž Draž. »Leta 2006 se je Tomaž Jastrobnik oglasil pri nas, ker je v Atenah odpiral trgovino in želel ob svojih stvaritvah predstaviti tudi nekaj najuspešnejših slovenskih modnih ustvarjalcev,« nadaljuje Urška Draž. »Za Natar/Ya-

strobnik smo v studiu Draž pripravili poskusno kolekcijo naših značilno pletenih kreacij; požela je zanimanje in prejeli smo precej naročil. Nič se mi ni zdelo sumljivo, dokler me ni prijateljica obvestila, da nekdo prodaja pletenine Draž, a ne pod našim imenom, temveč Natar/Yastrobnik. Tega enostavno nisem mogla verjeti. Kmalu smo od slovenskih turistov s Cipra dobili revijo

Tomaž Jastrobnik in Demos Natar pojasnjujeta očitke:

»Studio Draž je dobavljal pletenine podjetju Natar/Yastrobnik v sezonah pomlad in poletje 2006, jesen in zima 2006/07 in delno pomlad in poletje 2007. V naši trgovini smo gostili kreacije studia Draž, poleg treh drugih slovenskih oblikovalcev, in blagovno znamko Natar/Yastrobnik. Na fotografiji v reviji View je v ozadju razpoznavna Draževa kreacija, vendar je to drugotnega pomena, namen je bila promocija odprtje nove trgovine. Nikoli nisva na oblačilih menjavala etiket, jih prodajala pod svojo blagovno znamko ali trdila, da je obleka, predstavljena v reviji View, delo Natar/Yastrobnik, kot je trdila Urša Draž ob koncu našega sodelovanja. Zaradi upadanja oziroma pomanjkanja kakovosti Draževih izdelkov, zamud z dostavo in nenehnega dvigovanja cen za njihove storitve smo raje pretrgali sode-

lovanje. Po vsakem končanem sodelovanju pa se pojavi zavist, še posebno ob mednarodnem medijskem uspehu – po predstavitvi na ciprskem tednu mode – ki sva ga bila deležna. Zato nastajajo obtožbe, ki imajo nestabilne in neresnične temelje. Dandanes lahko najdemo različne tehnike pletenja in kupujemo oblačila, podobna ali boljša (odvisno od okusa), od studia Draž. Prvo omembe vredno kolekcijo eksperimentalnega pletenja je leta 1970 predstavil Issey Miyake, oblikovalec, ki je eden glavnih inspiracij tudi studiu Draž (izjavljeno v kontrastblog.com). Tudi štajerska oblikovalka pletenin Jolanda Jelen z blagovno znamko Anjona pletenine je močno navzoča na modni sceni in je svojo prvo kolekcijo sestavila leta 1989. Anjona pletenine na spletni prodajalni mode www.egolook.com spominjajo na Draž!? Isto velja za nekatere izdelke:

Armani Prive, Philip Treasy, Tanja Uvera, Tinka Cernugelj, mladi kreativni oblikovalci, kot je denimo Društvo Pozitive iz Ljubljane. Misliiva, da bi bilo treba narediti večjo raziskavo o tem, kateri kreator je navdihnil koga glede določene obleke (npr. krinolina Issey Miyake) in kdo naj bi nosil avtorske pravice. Studio Draž uporablja tehnike pletenja kot stotine drugih kreatorjev in so rezultat pletilnih strojev Brother. Preproste tehnike, ki jih prepoznamo v izdelkih studia Draž, so prosto dostopne v Brotherjevih priročnikih in dosegljive na internetu; niso jih razvili v studiu Draž v letu 1996, kot trdijo. Končni rezultat pletenine je karakterističen, z odstopanji v barvi, gostoti in izboru niti; končna silhueta pa je odvisna od oblikovalčeve kreativnosti in navdiha ter včasih čistega naključja. To je pravi umetniški proces in edinstvena izkušnja tako za oblikovalca kot tudi za kupca.«

Natar and Yastrobnik in hospitable surroundings
 Fashion designers Demos Natar and Tomaz Yastrobnik have created a subtle blend of textures that breathe in the air. The dresses are made of knitwear, which is soft and comfortable. The dresses are made of knitwear, which is soft and comfortable. The dresses are made of knitwear, which is soft and comfortable.

Iz revije View, oktober 2006/januar 2007, v kateri sta Natar/Yastrobnik predstavljena kot avtorja Draževih stvaritev. Obleko v okvirju je Urška Draž izdelala za Sanjo Grohar in jo predstavila na Onini prireditvi Slovenski oblikovalci za miss Slovenije oktobra 2005.

View (oktober 2006/januar 2007). V modni zgodbi sta oblikovalca Demos Natar in Tomaz Yastrobnik predstavljena kot nadarjena avtorja brezčasnih, glamuroznih oblačil iz pletenin – naših stvaritev.« Urška Draž zlahka dokaže odkritje kraje avtorskih pravic. »Z istim oblačilom, ki je bilo opisano v reviji View, sem sodelovala na prireditvi Slovenski oblikovalci za miss Slovenije, ki jo je oktobra 2005 organizirala revija Ona.« Zaradi neupravičene rabe blagovne znamke Draž sta Urška in Tomaz Draž s Tomazem Jastrobnikom nemudoma pretrgala poslovne odnose. »Po nekaj grozilnih sporočilih, ker nismo hoteli izročiti oblačil, ki jih je naročil Tomaz Jastrobnik, smo grožnje prijaviли slovenski policiji. Demos Natar in Tomaz Yastrobnik sta takoj umaknila svojo spletno stran, na kateri sta predstavljala naše stvaritve, in se do nastopa na ciprskem tednu mode, ki je potekal marca letos, zavi-la v temo. Predvidevala sva, da je zgodba končana, in odločila sva se, da se ne bova odzvala, torej o prekršku obvestila medija, ki je objavil njuno zgodbo,« pojasnjuje Tomaz Draž. »Na ciprskem tednu mode sta

predstavila kolekcijo, ki je popolna kopija naših stvaritev in tekstur; kolikor sva zasledila, sta tri modele razparala in ponovno sešila,« pove Urška Draž. »Sledila sta filozofiji studia Draž in značilnostim oblikovanja pletenin, ki jih z bratom razvijava že osemnajst let, in to prodajata kot svojo idejo.« Urška in Tomaz poudarjata, do so texture pletenin Draž avtorsko zaščitene v Sloveniji in Evropi, zato sta bila proti blagovni znamki Natar/Yastrobnik prisiljena ustrezno ukrepati.

»Iz najine odvetniške pisarne so o primeru Natar/Yastrobnik – Draž obvestili ciprske medije in javnost. Prav tako sta Natar in Yastrobnik prejela uradno odvetniško opozorilo,« pove Tomaz Draž. Urška dodaja, da se ji zdi pomembno odzvati na kršitev in o njej opozoriti javnost, obenem pa se zaveda, da je nemogoče zaje-ziti poplavo ponaredkov, saj je svet narejen tako, da se ponareja vse, kar se dobro pro-daja.

KAR JE ZA ENO KOŽO NAJBOLJŠE, JE ZA DRUGO LAHKO ŠKODLJIVO

Koža je vitalen in nežen organ. Mnoge ženske same postavljajo diagnozo svoje kože in jo negujejo, ne da bi jo sploh poznale.

Spoznajte svojo kožo v Centru zdrave kože Laboratorijev Vichy od 5. do 7. junija na Prešernovem trgu v Ljubljani.

Brezplačno se posvetujte z dermatologom in skupaj z njim določite ravnovesje vaše kože: vsebnost vode in sebuma, stopnja pigmentacije, tip kože ... Farmacevt vam bo nato dal natančne napotke za vsakodnevno nego vaše kože. Več informacij je na voljo na spletni strani www.vichy.si.

ZDRAVJE JE OSNOVNO. ZAČNITE PRI SVOJI KOŽI.

VICHY
LABORATOIRES

L'ORÉAL COSMETICS S.A. P.O. BOX 7000, PARIS